

ไ้ฆ่าลาเรีย 3

ไ้ฆ่าลาเรียในพื้นที่ภาคใต้

ไ้ฆ่าลาเรีย ไ้ฆ่าป่า ไ้ฆ่าจับสั้น ในพื้นที่ภาคใต้ มีชื่อเรียกตามความเข้าใจของประชาชนในแต่ละพื้นที่ เช่น ไ้ฆ่าป่า ไ้ฆ่าร้อน ไ้ฆ่าเย็น ไ้ฆ่าทวน (ทวน คือ อากาหรหนาวสั้น) ประชาชนในพื้นที่เข้าใจว่า สาเหตุการเกิดและแพร่ระบาดของไ้ฆ่าลาเรีย เกิดจากการต็มน้ำในแหล่งน้ำตามป่า และในบางพื้นที่ยังเข้าใจว่าเกิดจากการกระทำของผีบรรพบุรุษ

การแพร่ระบาดของไ้ฆ่าลาเรียในพื้นที่ภาคใต้

ภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี ประกอบกับการทำอาชีพกรีดยางพาราในตอนกลางคืน ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่ยุงก้นปล่องออกหากิน ทำให้ในพื้นที่สวนยางพาราในชนบทเกิดการระบาดของไ้ฆ่าลามากกว่าพื้นที่ในเขตเมือง จากรายงานภาวะไ้ฆ่าลาเรียของศูนย์ฆ่าลาเรียเขต 4 สงขลา เมื่อ พ.ศ. 2520 ในอำเภอหาดใหญ่ การระบาดของไ้ฆ่าลาเรียไม่รุนแรงมากนัก ส่วนอำเภอสะเดา มีปัญหาการระบาดของไ้ฆ่าลาเรียอย่างหนัก เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าเขา และมีประชาชนจากหลายพื้นที่เข้าไปบุกเบิกทำสวนยางพารา แต่เมื่อมีการปิดพื้นที่อำเภอสะเดาเนื่องจากปัญหาความไม่สงบ ประชาชนที่เดินทางไปบุกเบิกพื้นที่ทำสวนยางพาราเหล่านี้ จึงเดินทางกลับภูมิลำเนาในอำเภอหาดใหญ่ เป็นเหตุให้การแพร่ระบาดของไ้ฆ่าลาเรียในอำเภอหาดใหญ่รุนแรงมากขึ้น

การควบคุม

การควบคุมและการรักษาไ้ฆ่าลาเรีย ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การควบคุมและรักษาไ้ฆ่าลาเรียเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปี พ.ศ. 2512 ฝ่ายสุขศึกษา - อบรม ศูนย์ฆ่าลาเรีย เขต 4 สงขลา ดำเนินการสำรวจทางสุขศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อไ้ฆ่าลาเรีย ในพื้นที่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง พบว่ามีประชาชนเพียง 23% ที่ทราบว่าไ้ฆ่าลาเรียมีสาเหตุมาจากยุงก้นปล่องเป็นพาหะ แต่ยังมีประชาชนอีก 53% ที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดไ้ฆ่าลาเรีย

ในการควบคุมและรักษาไ้ฆ่าลาเรีย เจ้าหน้าที่จะดำเนินการพ่นยา ตรวจโลหิต และรักษาผู้ป่วยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

คือ

1. ให้เจ้าหน้าที่มาลาเรีย พ่น ดี.ดี.ที. ในบ้านและที่อยู่อาศัยของท่านอย่างทั่วถึง
 2. หากท่านและญาติพี่น้องไม่สบาย หรือสงสัยว่าจะเป็นไข้มาลาเรียให้ไปตรวจรักษาได้ที่หน่วยมาลาเรีย สถานีนอนามัย และโรงพยาบาลได้ตลอดเวลาราชการ
 3. ให้ท่านกินยาตามที่เจ้าหน้าที่สั่งจนหมด อย่าเก็บทิ้งไว้
 4. เมื่อท่านจะไปในป่าหรือกลับจากป่าให้ท่านไปตรวจโลหิตหาเชื้อมาลาเรีย
 5. ให้ท่านนอนกางมุ้งทุกคืน
 6. ก่อนเข้าไปในป่าควรกินยาป้องกันไข้มาลาเรียทุกครั้ง
-

ขอความร่วมมือในการควบคุมไข้มาลาเรีย

พูดถึงเรื่องการเจ็บไข้โดยด่วนแล้ว พี่น้องทั้งหลายคงจะทราบโดยทั่วกันว่าขณะนี้ โรคประจำถิ่นของบ้านเราชาวใต้ มีโรคอะไรที่อันตรายกว่าเขา หลายท่านคงจะได้นึกถึงสิ่งที่มีความร้ายแรงเป็นอันดับที่ควรรู้ไปว่าญาติของท่านเคยไป คิดไม่ไปมา ไปด้ยขางมาจากควนแล้วกลับมาเป็นไข้ นอนตื่นอยูที่นั่น โรคนั้นก็คือโรคไข้มาลาเรียครับ ที่ชาวบ้านเราเรียกว่าไข้ป่า, ไข้ทวน, ไข้ป่า, ไข้ธนู, ไข้เย็น หรือโดยทั่วไปบ้านเราเรียกว่าไข้จับสั่น นั่นเองครับ พี่น้องหลายท่านอาจจะยังไม่เข้าใจว่ามันติดต่อได้อย่างไร หลายท่านอาจจะคิดว่ามันเป็นเพราะไปกินน้ำในควน, ฝันว่าตายมาทำ หรือเห็นโลงศพก็มีไข้ อย่างนั้นหรือครับ เป็นเพราะบุงกบปล่องบางชนิดที่มีเชื้อไข้มาลาเรียมากัดคน บุงพวกนี้ถึงขอมเกิดความป่า, เขา, ลำพวย, ลำซำ, ซึ่งมันอยู่มากมายทางภาคใต้ของเรา ทำให้พี่น้องเจ็บป่วยกันเป็นจำนวนมาก ขณะนี้แม้ว่า ทางหน่วยมาลาเรียจะได้อพยพย้ายปฏิบัติงานมายังเขื่อนที่แล้ว แต่ไข้ก็มีโคธกลงหรือพบไป ครับ ยังมีมากขึ้นในบางอำเภอที่มี ป่า, เขา, ลำพวย, ลำซำ ที่เหมาะสม ขณะนี้ทางหน่วยมาลาเรียที่ ๕ สุราษฎร์ธานี กำลัง ออกไปปฏิบัติงานอยู่อย่างรีบเร่ง โดยได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไป ทั้ง คี.จี.ที. เพื่อทำลายความชุมชุมบุงน้ำเชื้อไข้มาลาเรียหลายอำเภอ โดยเฉพาะอำเภอที่มี ป่า เขา มาก ๆ การควบคุมไข้มาลาเรียนี้ ขณะนี้ใช้ทางหลักใหญ่ ๆ อยู่ ๒ อย่าง คือ ๑. คี.จี.ที. และตรวจว่ามียุงมาช่วย คอยถอนและนำ การป้องกันโรคในเวลาที่ท่านจะออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน

ในระยะเดือน กุมภาพันธ์ - เมษายน ๒๕๒๕ นี้เป็นระยะที่คน คี.จี.ที. รวมที่ ๑ ^{๒๐๖/๒๕} ทางหน่วยมาลาเรียที่ ๕ สุราษฎร์ธานี ได้จัดเจ้าหน้าที่ ^{๒๐๖/๒๕} ทั้งคนพื้นเดิม กับคนพื้นเดิม ออกไปทำการ ๒๐๖/๒๕ ในหมู่บ้านของบ้าน เพื่อจะได้ให้กรรมกรของท่านปลอดภัยจากไข้มาลาเรีย ขอให้ท่านให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ๆ ออกไปติดตามบ้านเรือนของท่านด้วย การที่คน คี.จี.ที. ไร้มันอย่างทั่วถึงนั้นจะป้องกันไม่ให้บุงเขามากได้ไ้หมาย เพราะบุงบุงของยุง คี.จี.ที. ที่ติดวางไข่มาจะอยู่ได้นาน ๒-๑๒ เดือน ดังนั้น ขอให้ท่านให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มาลาเรียในวันที่เขาไปปฏิบัติงานในหมู่บ้านของท่าน

(๑) การเตรียมบ้านก่อนคน คี.จี.ที.

- นำส้วมล้าง เช่น บก ไก่ แมว สุนัข ไปตั้งไว้นอกบ้าน
- ปลูกผักอาหาร ภาชนะใส่อาหาร และตุ่มน้ำให้มิดชิด
- นำเด็กทารกและคนชราออกไปพักอยู่นอกบ้าน จนกว่าการคน คี.จี.ที. จะแล้วเสร็จ
- เชื้อคนเครื่องเรือนในทางฝา ปลูกปลูก เชื้อคนเครื่องเรือนและของใช้ต่าง ๆ มาไว้กลางห้อง แล้วพ่นยาหรือเช็ดด้วยไวท์มิดชิด
- ต้องนำอุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องใช้ใหม่ ไก่แกกระดิ่ง น้าคมกระดิ่ง จอบ สัน มีด ที่รองพื้นไม้พชน ไม้ไว้นอกบ้านทั้งหมด

(๒) ข้อังการคน คี.จี.ที. แล้ว

- อย่าเร็ด อ่าง ชู ปิดกระดามทม หรือพาดไม้กระดามบง คี.จี.ที. ข้างฝา
- อย่าพาดเสื้อผ้า เครื่องบุงบนบราวที่ถูกติดข้างฝา เพราะจะทำให้เสื้อผ้าเปื้อน และเร็ดคราม คี.จี.ที. ที่ข้างฝาออกได้
- ละอองบง คี.จี.ที. ที่ตกอยู่บนพื้น ควรใช้ไม้กวาด หรือยาแข็งทำลายความสะอาดทันทีที่จะใช้ยาเป็นหน้าเร็ด

๓. สิ่งที่จะต้องมี ค.ค.พ.

ก. สิ่งปลูกสร้างที่สงสัยว่าจะเป็นที่เกาะติดของพุงพาดจะ จะต้องได้รับการแก้ไข ค.ค.พ.
โดย

- อาคารบ้านเรือนที่ไร้มันที่อยูอาศัยบนถนน ทางานหรือที่นั่งอยู่ในเวลากลางวัน
- สิ่งปลูกสร้างที่มีไว้เพื่อการอื่น นอกจากเป็นที่พักอาศัย โทษเฉพาะห้องหรือบริเวณที่คนเดิน หรืออาศัยนอนเท่านั้น
- กระจกที่ติดกับผนังอาคารอยู่ได้ และอาคารติดกันข้างใน ในห้องที่บุกเบิกหรือป่า เสา ทั้งนี้ใหญ่ในจุดยึดขึ้นของผู่อำนวยการศูนย์ ฯ เขต

ข. พื้นที่ที่จะต้องมี

- ฝาคานในทุกคานพื้นในหัว และในสูงที่สุด โดยไม่ต้องใช้คานพื้นค่อ ฝาคาน - นอกของสิ่งปลูกสร้าง โทษตั้งแต่ระดับสูงสุดลงมาจนถึงระดับเดียวกับปลายชายคาเท่านั้น (เว้นประมาณ ๐ เมตร)
- เสา ชื่อ แม่ งามา พื้นในหัวถ้าไม่สูงเกินสี่ม โดยไม่ต้องใช้คานพื้นค่อ
- ฆาน ฉาก ที่ไร้มันของโพนทั้ง ๒ คาน
- เครื่องใช้ในบ้าน เช่น เหมียง ยังไม่ กระจก งามา (ยกเว้น งามา ฆานน้ำ โองน้ำ เครื่องครัว) พนทั้งคานนอกและคานใน แต่ฉากาขณะเวลาที่มีบรรดาอาหาร หรือสิ่งของโพนเฉพาะคานนอก
- เครื่องเรือน เช่น เหมียง แครนธม ฐ โคะ เก้าอี้ งามา โพนเฉพาะคานอ่าง และคานหลัง
- เครื่องประดับบ้าน เช่น กระจก กระจกรูป งามา โพนเฉพาะคานหลัง โดยระมัดระวังเป็นพิเศษ (ยกเว้นที่แขวนตามผนังกับฝาไม้คองพื้น)
- ใคดุนที่อยู่ภายในหลังคา และสูงคดที่คานพื้นจะเข้าไปพนโค (ประมาณ ๐.๕๐ เมตร หรือ ๑ คดก) ทั้งนี้ใหญ่ในจุดยึดขึ้นของผู่อำนวยการศูนย์ ฯ เขต
- ชายคา โพนในหัวและในสูงที่สุด ถ้าจำเป็นให้ใช้คานพื้นค่อ ๐ คาน

เมื่อต้นองทราบข่าวนี้ หรือหากให้ความร่วมมือที่ใดแนะนำไวแล้ว ไหมมาเรียจะคอง หรือหากอาทานที่ป่วยอยู่แล้ว ก็ขอเชิญไปเจาะเลือดตรวจรักษาไว้ที่โรงพยาบาล สถานีตามันย ตำหนักงาน บุดงกรรภ, หนวยมาดาเรีย, ส่วนมาดาเรีย, อาสาสมัครสาธารณสุข, อาสาสมัครมาดาเรีย ที่อยู่ในหมู่บ้าน ของท่าน หากได้รับการตรวจวินิจฉัย รักษา หรือ โดยไม่คิดมูลค่า และยังแนะนำในการป้องกันโรคในแก่ท่าน และครอบครัวของท่านด้วย หรือหากท่านมีปัญาในการป้องกันรักษาไหมมาดาเรีย ก็ขอเชิญติดต่อกับที่หนวยมาดาเรีย หรือที่สำนักงานส่วนมาดาเรียทุกแห่ง ตลอดจนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ

พ.ศ. ๒๕๒๓ ๒๕๓๓

๑๖๓๓/๕๕๑๗ ค.ค.พ.

รายงานผลการสำรวจทางสุโขศึกษา
ปฏิบัติงานในห้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
๖ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

ดำเนินการโดย

ฝ่ายสุโขศึกษา - อบรม

ศูนย์กำจัดโบราณวัตถุและศิลปกรรม ๔ สงขลา

หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ สงขลา
The National Archives of Thailand, Songkhla

บทความการควบคุมไข้มาลาเรียของส่วนมาลาเรียตะกั่วป่า

โดย นายเกษร ปาประณี หัวหน้าหน่วยมาลาเรียที่ ๕ สุราษฎร์ธานี
วันที่ ๒๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

สวัสดิการบ้านผู้ป่วย

ส่วนมาลาเรียที่ ๕ ตะกั่วป่า รับผิดชอบหน่วยมาลาเรียที่ ๕ สุราษฎร์ธานี เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ผ่านมานี้เอง ความคุมครองที่ ๓ อำเภอ คือ ตะกั่วป่า, กะเปอร์และคุรุบุรี มีจำนวนมาลาเรีย ๑๐,๕๔๑ จนถึง ประชากร ๘๐,๖๘๓ คน ซึ่งเป็นของที่กว้างขวางมากสำนึกในความปฏิบัติงาน

พูดถึงเรื่องไข้มาลาเรีย หรือโรจับสัน ทั่วเมืองคงทราบก็เพราะเป็นโรคที่มีผู้ป่วยมาก แม้ว่าทางเจ้าหน้าที่มาลาเรียและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้พยายามปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดแล้วแต่ไข้มาลาเรียก็ยังไม่ลดลงเท่าที่ควรยังมีแพร่หลายติดต่อกันในท้องที่ ๆ มีการเกษตรและป่าเขาอยู่มาก เนื่องจากสาเหตุการติดต่อกันของโรคนี้ คือยุงก้นปล่องบางชนิดที่กัดคน ยุงนี้ชอบเกิดในอำพัน, ลำธาร, ไร่ป่าเขา, เขามากัด จึงมียุงพวกนี้อยู่มากในป่าสวนยาง, สวนผลไม้และป่าเขาทั่ว ๆ ไป แม้ว่าทางส่วนมาลาเรียตะกั่วป่าจะได้ออกหมาย ค.ค.ท. อยู่เสมอ ๆ ปีละ ๒ ครั้ง ไข้ก็ยังไม่ลดลงยังมีผู้ป่วยมากถึงรายงาทุกไตรมาส คือ

- ๑. หน่วยมารับการตรวจรักษาของไข้มาลาเรียของส่วนมาลาเรียที่ตะกั่วป่า
 - ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ตรวจโลหิตตรวจ ๓,๑๒๘ คน พบเชื้อ ๘๖๒ คน หรือเท่ากับ ๒๔.๕ %
 - ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ " " ๕,๘๐๑ คน " ๒,๘๖๑ คน " ๔๘.๘๘ %
- จะเห็นว่าไข้มาลาเรียสูงขึ้นอยู่เรื่อย ๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓
- ๒. ในท้องที่ที่มีอยู่ ๓ อำเภอ ส่วนมาลาเรียตะกั่วป่ารับผิดชอบได้ตรวจและบริการประชาชน คือ
 - ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ตรวจโลหิตหาเชื้อไข ๕,๘๘๘ พบเชื้อไข ๑,๒๕๐ หรือเท่ากับ ๑๓.๒๖ %
 - ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ " " ๑๐,๕๕๖ พบเชื้อไข ๓,๘๐๓ หรือเท่ากับ ๓๖.๕๘ %
- ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ มีผู้ป่วยเป็นไข้มาลาเรียมากที่นำมาเป็นห่วงมาก

ทางส่วนมาลาเรียได้พยายามช่วยเหลือหน่วยงานประชาชนอย่างเต็มที่ บริการตามตรวจโลหิตรักษาผู้ป่วย โดยไม่คิดมูลค่าใด ๆ ทั้งสิ้น จึงเชิญชวนหน่วยงานไปรักษาที่สำนักงานส่วนมาลาเรียตะกั่วป่า ตั้งอยู่ที่ถนนสายตะกั่วป่า - ภูเก็ต หมายเลขที่ ๘๗/๘๘ หมู่ที่ ๑ ต.บางนาคใต้ อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา ในวันเวลาราชการ

ทางส่วนมาลาเรียขอความร่วมมือมาซึ่งหน่วยงานอื่น ๆ ให้ความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่มาลาเรียเวลาที่ไปปฏิบัติงาน คือ

- ๑. ให้เจ้าหน้าที่มาลาเรีย พน ค.ค.ท. ไปบ้านและที่อยู่อาศัยของผู้ป่วย
- ๒. หากทางและญาติพี่น้องไม่สบายสงสัยว่าจะเป็นไข้มาลาเรียให้ไปตรวจรักษาได้ที่ หน่วยมาลาเรีย, ส่วนมาลาเรีย, สถานีอนามัย และโรงพยาบาลใกล้ตอกเวลาราชการ
- ๓. ให้ท่านกินยาตามที่เจ้าหน้าที่สั่งจนหมด อย่าเก็บทิ้งไว้
- ๔. เมื่อท่านจะไม่ไปป่าหรือกลับมาจากป่าให้ท่านไปตรวจโลหิตหาเชื้อไข้มาลาเรีย
- ๕. ให้ท่านนอนกางมุ้งทุกคืน
- ๖. กอนเขาไม่ไปป่าควรกินยาป้องกันไข้มาลาเรียทุกครั้ง
- ๗. หากท่านให้ความร่วมมือและแนะนำท่านอื่น ๆ ร่วมมือก็ไปรับนมเสริมคุณค่าโภชนาการของชาวไทยให้พ้นจากการเจ็บป่วยประเทศชาติของเราจะมีเศรษฐกิจดี อยู่ตลอดไป

สำหรับการศึกษา ทางสมณสาธาณวิเทศของชั้นมัธยมศึกษา ปริญญาโทมาลาเรีย โดยเฉพาะ
ขอเชิญท่านสงฆ์จะมาเป็นสมณสาธาณวิเทศไปตรวจรักษาฟรีที่สำนักงานสมณสาธาณวิเทศ ๔ ตะกั่วป่า ท่านจะ
เสียเวลานั่งคอยเพียง ๑๕ - ๒๐ นาทีเท่านั้น หวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกท่านเพื่อความอยู่เย็นเป็น
สุขของตัวท่านเองและครอบครัวของท่านด้วย

